

Nr 10,11
328,329/20
LISTOPAD
GRUDZIEŃ
2020

ECHO KLUCZ

MIESIĘCZNIK BEZPŁATNY ISSN 1426-1987

Miesięcznik
samorządowy
wydawany
w Gminie Klucze

Nowy Komisariat Policji w Kluczach

Od początku grudnia funkcjonariusze Policji w Kluczach pracują w nowym komisariacie. Nowoczesny budynek to inwestycja zrealizowana przez Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie przy wsparciu Gminy Klucze.

s. 3

W numerze m.in.:

Fot. Biuro prasowe MUW w Krakowie

Będzie przebudowa Domu Kultury

Projekt modernizacji i rozbudowy Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach znalazł się wśród zadań, które otrzymają dofinansowanie – ponad 4 i pół mln zł dostaniemy z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020 w ramach realizacji pakietu rozwoju Małopolskiej Tarczy Antykrzysowej.

Str. 7

Bogucin Duży – jest nowe boisko

W Bogucinie Dużym zakończono prace związane z zagospodarowaniem terenu przy remizie OSP i przy budynku izby regionalnej. Powstało tam m.in. nowe boisko wielofunkcyjne. Na inwestycję w postaci rozbudowy boiska i zagospodarowania jego otoczenia Gmina Klucze pozyskała dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego i z WFOŚiGW.

Str. 12

w numerze

Nowy Komisarjat Policji w Kluczach	3
Modernizacja dróg gminnych	4
Nowe boisko w Bogucinie Dużym	5
Kluczewska firma wprowadzi na rynek innowacyjne produkty	6
Zielona energia w 31 małopolskich gminach	7
Laureaci FIO Małopolska Lokalnie z Klucz ..	8
Życzenia dla Seniorów	8
Będzie przebudowa i modernizacja Domu Kultury „Papiernik”	9
50 lat DK Papiernik w Kluczach	10
Bydlin – oddali hołd poległym w bitwie pod Krzywopłotami	12
Rowerowa trasa po miejscach Wielkiej Wojny na Jurze 1914 r.	14
Awans Juniorów „Przemszy”!	15
Sukcesy zapaśników z klubu „Hardzi”	15
Apelujemy: Nie dokarmiaj ptaków chlebem!	16
Podsumowanie projektu „Wszyscy razem walczymy z koronawirusem”	17
I miejsce w ogólnopolskim konkursie plastycznym	18
Tomik poezji w GBP	18
Zabawa przez naukę	19
Ogłoszenie Placówki Wsparcia Dziennego „Otwarte Drzwi”	20

ECHO KLUCZ

Samorządowy
Biuletyn Informacyjny

Wydawca:

Gmina Klucze z siedzibą
w Urzędzie Gminy Klucze

Adres Redakcji:

Urząd Gminy Klucze
ul. Partyzantów 1, 32-310 Klucze
tel. 32 642 85 08 w. 71
echo@gmina-klucze.pl

Redaktor naczelny:

Rafał Jaworski
Pracownik Referatu Funduszy Zewnętrznych
i Promocji Urzędu Gminy Klucze

Druk i Skład:

Drukarnia GRAFPRESS
32-300 Olkusz, ul. 29-listopada (pawilon)
www.grafpress.com.pl

Nakład: 1700 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo
do redagowania i skracania tekstów.

Wersje elektroniczne

numerów Echa Klucz są dostępne
na www.gmina-klucze.pl
w zakładce Gazeta Samorządowa

Z okazji nadechodzących
Świąt Bożego Narodzenia życzymy
zdrowia, radości, spokoju
i rodzinnego ciepła. Oby w tym
wyjątkowym czasie nikt nie czuł się samotny.

Życzymy także, aby
Nowy Rok 2021
udało się przywitać z nadzieją
na pomyślny i otwarty czas
do realizacji swoich osobistych
i zawodowych planów.

Przewodniczący Rady Gminy
Bogusław Paś

Wójt Gminy Klucze
Norbert Bien

oraz Radni Gminy Klucze

Nowy Komisariat Policji w Kluczach

Funkcjonariusze Policji w Kluczach na początku grudnia rozpoczęli pracę w nowym komisariacie. Obiekt, oddany niedawno do użytku, jest bardzo nowoczesny. Inwestycję, której koszt wyniósł ok. 6 mln zł, zrealizowała Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie przy wsparciu Gminy Klucze. Policjanci otrzymali również nowoczesny radiowóz – Forda Rangera, który sprawdzi się w służbie w terenie. Dofinansowanie pojazdu to efekt wsparcia zorganizowanego przez Komendę Główną Policji we współpracy z samorządami, w tym z Gminą Klucze.

Nowy budynek Komisariatu Policji w Kluczach został wybudowany po sąsiedzku z budynkiem, w którym mieści się oddział Poczty Polskiej i który był także dotychczasową siedzibą kluczewskiej Policji. Obecna siedziba spełnia wszystkie niezbędne standardy techniczne, architektoniczne i funkcjonalne, a jej budowa była istotna dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców gminy, obsługi interesantów, dostępności i funkcjonalności lokalu. Nowoczesny komisariat to także lepsze warunki pracy dla funkcjonariuszy tutejszej Policji.

Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji Gmina Klucze i Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie zawarły porozumienie, w wyniku którego Gmina zajęła się m.in. uzyskaniem pozwolenia na budowę, wykonaniem uzgodnień drogowych na dojazd oraz zagospodarowaniem terenu pod realizację inwestycji. Teren, na którym został wybudowany nowy komisariat, został przekazany przez Wójta Gminy Klucze. Rozpoczęcie budowy nastąpiło pod koniec grudnia 2018 roku, a zakończenie prac oraz odbiór budynku odbyły się we wrześniu 2020 roku (z uwagi na sytuację związaną ze stanem epidemicznym, przekazanie obiektu nie odbyło się w formie oficjalnej). Całkowity koszt budowy komisariatu wyniósł około 6 mln zł, a środki na inwestycję pochodziły z budżetu Policji (w tym większość z rządowego Programu Modernizacji Policji) i budżetu Gminy Klucze (550 tys. zł).

W nowym budynku policjanci będą mieli znacząco lepsze warunki pracy, a co za tym idzie, także lepsze warunki obsługi obywateli. Będzie także bezpieczniej i wygodniej dla mieszkańców – mówi o inwestycji komendant wojewódzki policji w Krakowie inspektor Roman Kuster. – Jesteśmy niezmiernie wdzięczni za okazane zrozumienie potrzeb Policji i społeczności lokalnej, wdzięczni za wsparcie i przekazane fundusze.

fot. Biuro prasowe MUM

Nowa siedziba Policji jest rzeczywiście bardzo nowoczesna i przystosowana do współczesnych potrzeb. Budynek jest trzykondygnacyjny (z podpiwniczeniem), do głównego wejścia prowadzą schody, jest również podjazd dla osób z niepełnosprawnościami. Na parterze umiejscowiono recepcję, pokój przyjęć interesantów, pomieszczenia biurowe, a także pomieszczenia sanitarne przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Na pierwszym piętrze znajduje się sekretariat wraz z pokojem komendanta, pokoje biurowe policjantów oraz zaplecze socjalne i sala odpraw. Na poddaszu z kolei znajdują się pomieszczenia biurowe z zapleczem sanitarnym oraz siłownia.

W ciągu dwóch lat powstał nowy komisariat, który zwiększy bezpieczeństwo naszych mieszkańców – podkreśla wójt Gminy Klucze Norbert Bień. – Dziękuję za tak szybką i sprawną realizację tej inwestycji.

Policjanci z Klucza otrzymali również do swojej dyspozycji nowy radiowóz – Ford Ranger. Jego dofinansowanie odbyło się w ramach wsparcia zorganizowanego przez Komendę Główną Policji we współpracy z samorządami. To również wynik dobrej współpracy i zrozumienia potrzeb służby przez Starostwo Powiatowe w Olkuszu oraz Urząd Gminy w Kluczach. Wartość samochodu wynosi około 200 tysięcy złotych, z czego 40 tys. przeznaczył Powiat Olkuski a 60 tys. Gmina Klucze. Nowoczesny radiowóz był potrzebny funkcjonariuszom szczególnie do działań w terenie, a pomysł jego zakupu zrodził się podczas debat społecznych organizowanych w gminie Klucze na temat poprawy bezpieczeństwa na Pustyni Błędowskiej.

(R)

Fot. R. Jaworski

Modernizacja dróg gminnych

Gmina Klucze zakończyła modernizację dróg gminnych w czterech miejscowościach: w Chechle, Hucisku, Bydlinie i Bogucinie Dużym. Prace, polegające m.in. na położeniu nowej nawierzchni mineralno-asfaltowej, sfinansowano z budżetu Gminy Klucze, w tym z funduszy sołeckich.

W Chechle zmodernizowano drogę gminną na ulicy Pustynnej, w Hucisku prace przeprowadzono na ulicy Skalnej. Nowe nawierzchnie mają też drogi gminne w Bogucinie Dużym i Bydlinie.

Wartość robót dla poszczególnych dróg wyniosła:

- Ul. Pustynna w Chechle: 106 020 zł (w tym 20 000 zł z funduszu sołeckiego)
- Ul. Skalna w Hucisku: 54 094 zł (w tym 16 972 zł z funduszu sołeckiego)
- Droga w Bogucinie Dużym: 86 375,02 zł (budżet gminy)
- Prace w Bydlinie: 86 742,26 zł (w tym 22 332 zł z funduszu sołeckiego).

Nowa nawierzchnia drogi w Bogucinie Dużym.

Modernizacja ulicy Pustynnej w Chechle.

Modernizacja drogi wojewódzkiej w Kluczach

Na początku listopada rozpoczęła się modernizacja odcinka drogi wojewódzkiej nr 791 w Kluczach. Prace trwają w obszarze od ronda (ulica Zawierciańska) do przejazdu kolejowego w Kluczach-Osadzie.

Wartość obecnie wykonywanych robót drogowych to prawie 1,7 mln zł. Są to kolejne prace na drodze wojewódzkiej. W ostatnich trzech latach Województwo Małopolskie przebudowało odcinek od granic województwa do Klucz (rondo) za ok. 7 mln zł. Po wykonaniu tych prac zyskamy większe bezpieczeństwo na drodze w centrum Klucz – podkreśla wójt Norbert Bień.

Remont drogi na Różę Wiatrów – dojazd zamknięty

Informujemy, że w związku z remontem drogi dojazdowej na „Różę Wiatrów” (Pustynia Błędowska), będzie ona zamknięta dla ruchu samochodowego oraz pieszego do odwołania (remont rozpoczął się 26.11 br.). Za wszelkie utrudnienia przepraszamy.

Nowe boisko w Bogucinie Dużym

W Bogucinie Dużym pod koniec listopada zakończono prace związane z zagospodarowaniem terenu przy remizie OSP i budynku izby regionalnej. Powstało tam m.in. nowe boisko wielofunkcyjne, zamontowano także oświetlenie w postaci lamp parkowych. Teren został obsadzony drzewami i krzewami. Na inwestycję w postaci rozbudowy boiska i zagospodarowania jego otoczenia Gmina Klucze pozyskała dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, a także z WFOŚiGW (tereny zielone).

Dofinansowanie na wykonanie boiska i elementów związanych z zagospodarowaniem terenu, w wysokości 152 320 zł, zostało przyznane w ramach Programu „Małopolska infrastruktura rekreacyjno – sportowa – MIRS”. Z kolei wykonanie nasadzeń było dotowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie (w ramach tego samego programu) i wyniosło 39 154 zł.

Rozbudowane boisko wielofunkcyjne ma nawierzchnię poliuretanową (zamiast dotychczasowej asfaltowej) i ogrodzone jest zabezpieczającą wysoką siatką (piłkochwyty). Będzie można na nim zagrać w siatkówkę, badminton i koszykówkę. Na miejscu przewidziany jest także montaż elementów małej architektury (ławek i koszy na śmieci).

Przy boisku wielofunkcyjnym przygotowany został teren zielony. Niezabudowane miejsca w obrębie boiska są obsadzone drzewami i krzewami ozdobnymi (posadzono m.in. sosnę, lipę, modrzew, dąb i jałowiec).

Obecnie warunki pogodowe nie sprzyjają uprawianiu sportu na zewnątrz, ale już w nowym sezonie, na wiosnę, mieszkańcy Bogucina, którzy lubią ruch i sport na świeżym powietrzu, będą mogli skorzystać z nowoczesnego boiska.

Rafał Jaworski

Przebudowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w Bogucinie Dużym – inwestycja zrealizowana przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego, kwota dofinansowania: 152 320 zł,

Rewitalizacja terenów zielonych przy boisku wielofunkcyjnym w miejscowości Bogucin Duży. Zadanie dofinansowane ze środków WFOŚiGW w Krakowie, kwota dotacji: 39 154 zł 39 154 zł

Kluczewska firma wprowadzi na rynek innowacyjne produkty

Kluczewska firma EX-PRO postarała się o unijne dofinansowanie, dzięki któremu wprowadzi na rynek innowacyjne i opatentowane rozwiązania w produkcji regałów ekspozycyjnych. Pomoże w tym zakup maszyn i uruchomienie linii technologicznych, o których można śmiało powiedzieć, że będą należeć do najnowocześniejszych w tej branży.

EX-PRO jest jedną z dwóch firm w Polsce produkujących regały z odkładem magazynowym (czyli możliwością magazynowania towaru nad ekspozycją na hali sklepowej). W przyszłym roku, wspólnie z przedsiębiorstwem STALCO, czołowym producentem narzędzi i systemów zamocowań, EX-PRO wprowadzi na rynek nową jakość regałów wyposażeniowych do sklepów. Produkty te będą zdecydowanie różnić się od regałów o klasycznej budowie.

Budowa nowej hali produkcyjnej w miejscu wyburzonej starej kotłowni.

Zastosowane zostaną w nich innowacyjne rozwiązania mające bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo użytkowania dzięki nowemu i opatentowanemu systemowi poziomowania regałów. Wdrożenie nowoczesnych technologii ma także dodatkową zaletę – zmniejszy zużycie energii w procesie produkcji, a faza tworzenia i wycinania profili metalowych o odpowiednich kształtach i przeznaczeniu odbywać się będzie praktycznie bezodpadowo, co ma niebagatelny wpływ na nieobciążanie środowiska.

Pomoże w tym wszystkim zakup odpowiednich, nowoczesnych maszyn i uruchomienie linii produkcyjnych, które, jak podkreśla właściciel firmy, Sebastian Sitkowski, wprowadzą wręcz nieograniczone możliwości techniczne. Będą to: laser do wypalania blach płaskich, siedemnastometrowy laser do wycinania dowolnych rozmiarów i kształtów w profilach metalowych oraz bardzo nowoczesna linia lakiernictwa proszkowego, która zapewni pełną automatyzację procesów czyszczenia, lakierowania i utrwalania elementów składowych regału. Do obsługi tej linii wystarczy dwuosobowy personel, a całą pracę w niezwykle precyzyjny sposób wykonają maszyny.

Na rozwój projektów innowacyjnych, zakup maszyn przedsiębiorstwo Sebastiana Sitkowskiego pozyskało dofinansowanie ze środków unijnych.

Mamy szansę stać się jednym z najbardziej zaawansowanych technologicznie przedsiębiorstw na południu Polski i to już się zaczyna dziać – mówi o ambitnych planach przedsiębiorstwa, Sebastian Sitkowski.

A te wszystkie dobre perspektywy zbiegły się z jubileuszem firmy, bowiem Ex-Pro obchodzi w tym roku 25-lecie działalności.

Rozbudowa i modernizowanie przedsiębiorstwa ma także duży wpływ na estetykę i metamorfozę samego terenu przemysłowego w Kluczach-Osadzie (teren ten w ostatnim czasie mógł kojarzyć się z niechlubną działalnością nieuczciwych przedsiębiorców, którzy do 2017 roku składowali tam odpady niezgodnie z warunkami zezwolenia). Podjeżdżając pod siedzibę EX-PRO od razu zauważamy okazały budynek hali – to hala produkcyjna, która wybudowana została w miejscu starej kotłowni. Obiekt ma 1600 metrów kwadratowych powierzchni. Do niej „przytulony” jest 200-metrowy budynek biurowy, a obok powstał m.in. parking. EX-PRO sąsiaduje m.in. z również rozbudowywanym się od kilku lat i udoskonalającym technologie zakładem Velvet Care.

Rafał Jaworski

Zielona energia w 31 małopolskich gminach

Już wkrótce na budynkach mieszkalnych, użyteczności publicznej oraz gruntach na terenie 31 małopolskich gmin zostaną zamontowane instalacje fotowoltaiczne, kolektory słoneczne i pompy ciepła, które pozwolą mieszkańcom pozyskiwać energię w sposób przyjazny środowisku. Do projektu przystąpiła także Gmina Klucze i jej mieszkańcy. Zielona inwestycja zostanie zrealizowana w ramach projektu „Ekopartnerzy na rzecz słonecznej energii Małopolski”, który uzyskał dofinansowanie w wysokości ponad 59 mln zł ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Proekologiczny projekt będzie realizowany w 31 gminach: Biskupicach, Bukownie, Charsznicy, Ciężkowicach, Gdowie, Gołczy, Gromniku, Jodłowniku, **Kluczach**, Kłaju, Kozłowie, Krzeszowicach, Książu Wielkim, Lisiej Górze, Miechowie, Myślenicach, Niepołomicach, Olkuszu, Rabce - Zdroju, Raclawicach, Ryglicach, Skrzyszowie, Słaboszowie, Tarnowie, Trzyciążu, Tuchowie, Wieliczce, Wierzchosławicach, Wolbromiu, Zakliczynie i Żabnie.

Dzięki projektowi, na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz gruntach położonych na terenie tych gmin zostanie zamontowanych łącznie blisko 6 tysięcy sztuk instalacji odnawialnych źródeł energii: ponad 3 tys. instalacji fotowoltaicznych, około 2,8 tys. kolektorów słonecznych i 39 pomp ciepła. Wyprodukują one łącznie: 14 319,45 MWh/rok energii elektrycznej oraz 8 765,60 MWh/rok energii cieplnej. Energia elektryczna produkowana przez instalacje będzie wykorzystywana przez odbiorców, niedobory energii będą uzupełniane z sieci, a nadwyżki produkcji - magazynowane w sieci. Uzyskana ciepła woda użytkowa będzie zużywana w całości na potrzeby własne obiektów. **W gospodarstwach domowych na terenie Gminy Klucze powstanie 45 instalacji fotowoltaicznych oraz 15 instalacji solarnych.**

Całkowita wartość projektu to ponad 110 mln zł, a wartość dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego to 59,2 mln zł. Projekt jest realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. **Wartość projektu dla Gminy Klucze wynosi 1 276 527,60 zł, w tym 688 075,01 zł to dofinansowanie dla naszej gminy.**

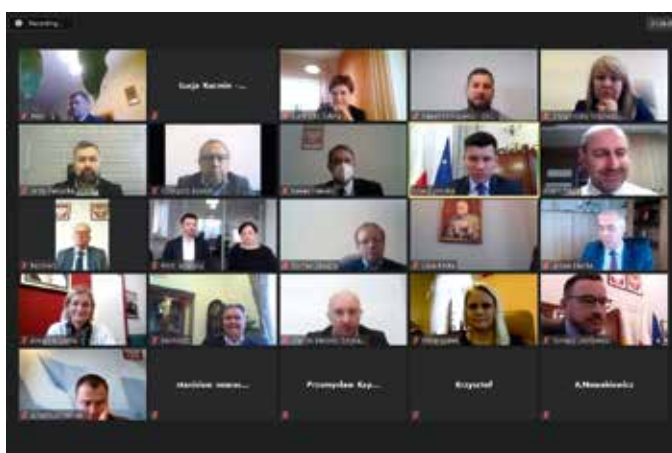
Umowy z trzema wykonawcami projektu (na dostawę i montaż jednostek wytwarzania energii z OZE - zestawów instalacji fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych i pomp ciepła), wybranymi w ramach postępowania przetargowego, zostały uroczystie podpisane podczas wideokonferencji. W imieniu partnerów - 31 samorządów biorących udział w projekcie - umowy podpisał Bogdan Stasz, wójt gminy Gromnik. W spotkaniu online udział wzięli także m.in. poseł na Sejm RP Anna Pieczarka, wicemarszałek Łukasz Smółka, wicemarszałek Tomasz Urynowicz, Adam Flaga - prezes Stowarzyszenia Zielony Pierścień Tarnowa, które jest liderem projektu oraz przedstawiciele wykonawców.

Małopolska stawia na odnawialne źródła energii, ponieważ zwrot ku efektywności i źródłom odnawialnym jest szansą dla społeczeństwa, gospodarki i środowiska. Projekt, o którym dziś rozmawiamy, jest inwestycją w zdrowie i w ekologię, kolejnym krokiem w walce o czyste powietrze i lepszy komfort życia dla mieszkańców regionu - zaznaczył wicemarszałek Łukasz Smółka.

Po podpisaniu umów z wykonawcami kolejnym etapem będzie podpisywanie umów z mieszkańcami i jest to przewidziane w nowym roku.

Fot. Biuro prasowe UMWM

Laureaci FIO Małopolska Lokalnie z Klucz

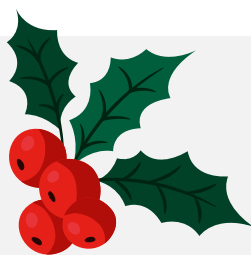
Projekt „Grzejemy” grupy nieformalnej „Cykloza” zajął II miejsce w konkursie „Mamy FIO-ŁA na Małopolskę”, czyli w plebiscycie na najlepszą inicjatywę zrealizowaną w ramach FIO Małopolska Lokalnie w roku 2020.

Nagrodzony projekt „Cyklozy” zakładał organizację trzech rowerowych rajdów rodzinnych dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów z gmin Klucze, Bolesław, Olkusz i Wolbrom.

Pozytywny odbiór bardzo nas cieszy. Takie wyróżnienie to zastrzyk

energii do działania na przyszłość. Wielkie brawa dla uczestników projektu i podziękowania dla operatorów ze Stowarzyszenia Forum Oświatowe Klucze za współpracę – mówi Anna Kot, koordynator projektu.

Kochani Seniorzy Dziennego Domu Seniora W Chechle!

W każdym roku o tej porze przychodzi przeżywać nam niezwykle, magiczny czas. Czas zadumy, wspominek, spotkań z rodziną, przyjaciółmi, dalszymi lub bliższymi krewnymi. W taki też sposób chcieliśmy spędzić z Wami te przedświąteczne dni. Niestety nasze wspólne plany, w których ujęliśmy przygotowanie ozdób na choinkę, upieczenie pierników, zorganizowanie pachnącej wigilii z łamaniem się opłatkiem, śpiewem kolęd i uroczystym nastrojem, pokrzyżowało zamknięcie dziennego domu z powodu zagrożenia epidemiologicznego. Ale wiedźcie – NIE ZAPOMNIELIŚMY O WAS!! Z utęsknieniem czekamy na Wasz powrót, chcemy znów usłyszeć Wasz śmiech, wzajemne przekomarzanie się, nie dające z niczym się porównać opowiadania.

Czas Adwentu i Bożego Narodzenia to czas cudów, nieustannej wiary i nadziei w lepszą przyszłość. Tych wzniosłych emocji nie może zabraknąć także w Waszych sercach, Nasi Kochani Seniorzy! Uwierzymy wszyscy, Wy i My, że będzie

dobrze, pięknie i radośnie, że spotkamy się w Pustynnej Oazie, aby napić się kawy, porozmawiać, zaśpiewać, pożytecznie spędzić dzień. Wraz z wykonanym przez nas świątecznym stroikiem, pragniemy życzyć Wam szybkiego powrotu do Domu Seniora, bo to dla nas wszystkich najważniejsze. Oprócz tego zdrowia, spełnienia marzeń, pokonania wszelkich trudności związanych z chorobą lub samotnością.

Kochani, Błogosławionych Świąt oraz spokojnego nowego 2021 roku. Przekażcie, prosimy, te serdeczności swoim najbliższym i pamiętajcie, że czekamy na Was w Waszym Domu Seniora!

Ze świątecznymi pozdrowieniami
Ola, Karolina, Ania, Kornelia, Wiola,
Ania, Teresa, Leon i Joasia. Do życzeń
dołączają się także wszyscy pracownicy
Ośrodka Pomocy Społecznej w Kluczach.

Wizualizacja przebudowy Domu Kultury w Kluczach

Będzie przebudowa i modernizacja Domu Kultury „Papiernik”

Na początku listopada marszałek Witold Kozłowski oraz wicemarszałek Łukasz Smółka poinformowali o zadaniach związanych z rewitalizacją wsi oraz miasteczek, na które Zarząd Województwa Małopolskiego przeznaczył 100 mln zł z Funduszy Europejskich w ramach realizacji pakietu rozwoju Małopolskiej Tarczy Antykrzysowej. Wśród dofinansowanych zadań jest również wniosek złożony przez Gminę Klucze! Na projekt modernizacji i rozbudowy Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach otrzymamy ponad 4 i pół mln zł dofinansowania.

Już wkrótce główny obiekt Gminnego Ośrodka Kultury – Dom Kultury „Papiernik” w Kluczach – zyska funkcjonalność w wysokim standardzie. Projekt, na który Gmina otrzyma dofinansowanie, zakłada przebudowę i modernizację budynku. Prace obejmą modernizację sali widowiskowej, remont pomieszczeń (z podziałem na zadania obejmujące poszczególne funkcje budynku) oraz przebudowę, rozbudowę, remont i termomodernizację budynku. Wokół obiektu teren zostanie odpowiednio zagospodarowany. Wykorzystane zostaną również nieużytkowane do tej pory przestrzenie piwnic.

Realizacja projektu pozwoli na rozwój obiektu w kierunku bardziej funkcjonalnego i wygodniejszego dla odbiorców. Poprawiony zostanie układ komunikacyjny wewnątrz, prace pozwolą także na zniesienie barier architektonicznych, aby obiekt był w pełni dostępny dla osób z niepełnosprawnościami. Dom kultury zyska również wyposażenie zgodne z nowoczesnymi standardami.

Projekt: Modernizacja i rozbudowa Domu Kultury „Papiernik”

Działanie: 11.2 Odnowa obszarów wiejskich

Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020 (RPO WM)

Wartość zadania: 8 108 160,02 zł

Koszty kwalifikowane: 6 010 741,00 zł

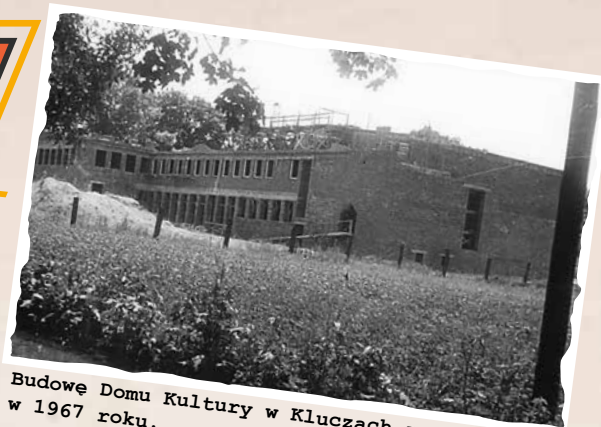
Dofinansowanie: 4 508 055,74 zł

50 LAT
DOMU KULTURY

„PAPIERNIK”
W KLUCZACH

Budowę Domu Kultury w Kluczkach rozpoczęto w 1967 roku.

Jesienią 1970 roku w Kluczkach rozpoczął działalność Dom Kultury „Papiernik”. Budowa obiektu, który, jak na owe czasy, był bardzo nowoczesnym budynkiem, trwała trzy lata. Jak większość takich inwestycji w tamtych latach, także i ta budowa związana była z tzw. czynem społecznym – zaangażowaniem mieszkańców w powstawanie danego obiektu. Z czasem budowę zaczął nadzorować dział inwestycji „papierni” czyli ówczesnych Kluczewskich Zakładów Papierniczych.

W ciągu pięćdziesięciu lat działalności kluczewskiego domu kultury wydarzyło się tam naprawdę wiele. Przypomina to m.in. kronika, którą zaczęto prowadzić w rok po otwarciu placówki. Wspomnienia ilustrowane zdjęciami oraz wpisy kończą się na czerwcu 1981 roku. Kronikę opublikował na swoim fanpage’u na portalu Facebook Gminny Ośrodek Kultury. To ciekawa dokumentacja tamtych czasów. Możemy dowiedzieć się z niej, kto koncertował na scenie „Papiernika” w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, jakie gwiazdy muzyki tamtych lat odwiedziły Klucze, a także z jakich okazji organizowano tam wystawy i akademie.

Wśród zdjęć (z dedykacjami!) w kronice zachowały się między innymi podobizny ówczesnych gwiazd estrady – Anny Jantar, Ireny Santor, Ireny Jarockiej, Jerzego Połomskiego czy Haliny Kunickiej. Są tam także zdjęcia dokumentujące występy

w Kluczkach tak znanych aktorek jak Alina Janowska oraz takich wykonawców jak Jerzy Grunwald czy zespół „Wawele”. Niejednej osobie, która pamięta tamte muzyczne czasy, łza się w oku zakręci.

Oprócz zdjęć gwiazd kronika zawiera liczne fotografie z występów zespołów estradowych działających przy kluczewskim domu kultury, który w tamtych latach był Zakładowym Domem Kultury (działał pod patronatem ówczesnych Kluczewskich Zakładów Papierniczych). Zdjęcia dokumentują też okazyjne spotkania w DK, organizowane na Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Mikołaja... Są również relacje ze spektakli, kabaretów i akademii. Te ostatnie odbywały się z różnych okazji – pamiętajmy, że początki działalności domu kultury przypadły na czasy PRL, więc wśród zdjęć znajdziemy m.in. te z obchodów rocznicy Rewolucji Październikowej czy święta pierwszomajowego. Z drugiej strony, w tamtych latach cenzury ktoś odważył się na zorganizowanie w „Papierniku” wystawy poświęconej „Solidarności” i tragicznym wydarzeniom związanym z pacyfikowaniem antykomunistycznych wystąpień – w Poznaniu (w czerwcu 1956 roku), w Trójmieście i Szczecinie (w grudniu 1970 roku) oraz w Radomiu (w czerwcu 1976 roku). A wszystko pod wymownym tytułem „Kazano zapomnieć!”.

Część zdjęć przedstawiamy Państwu w bieżącym numerze „Echa Klucz”. W kolejnym pokusimy się o przytoczenie wspomnień związanych z pracą w „Papierniku” w pierwszych latach działalności tej placówki kultury.

Rafał Jaworski

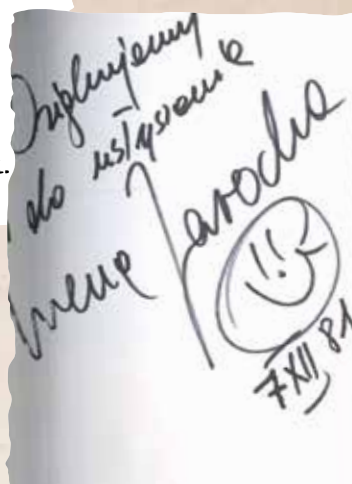

Uroczyste otwarcie „Papiernika” jesienią 1970 roku.

Fragmety kroniki Domu Kultury w Kluczach, ukazujące, co ciekawego działo się na scenie "Papiernika" w latach 70-tych i 80-tych ub. wieku. Kronikę prowadzono do czerwca 1981 roku.

KWARTET
WARSZAW-
-SKI

Dom Kultury odwiedziły w tamtych latach takie artystki jak piosenkarka Irena Jarocka i aktorka Alina Janowska.

28. XI.
1973 R.

TROPICALE THAITI
GRANDA BANDA

Scena „Papiernika” gościła ówczesne gwiazdy muzyki: Jerzego Grunwalda, zespół „Wiślanie” czy rozrywkową grupę „Tropicale Thaiti Granda Banda”

Dom kultury w latach 70. i 80. był miejscem rozgrywek i turniejów sportowych, a także okolicznościowych akademii.

Bydlin – oddali hołd poległym w bitwie pod Krzywopłotami

W Bydlinie co roku organizowane są uroczystości upamiętniające bitwę pod Krzywopłotami. Od lat odbywają się one w pierwszą niedzielę przypadającą po 11 listopada. W tym roku Gmina Klucze również je zorganizowała, jednak z uwagi na sytuację epidemiczną miały one skromny, symboliczny charakter. Na cmentarzu, gdzie we wspólnej mogile spoczywają polegli w bitwie w 1914 roku legionieści, spotkali się przedstawiciele rządu, parlamentu i samorządu, aby złożyć kwiaty pod krzyżem upamiętniającym tamto wydarzenie i uczestniczyć w modlitwie w intencji poległych, odprawionej przez proboszcza parafii w Bydlinie.

Uroczystości odbyły się z udziałem wojewody małopolskiego Łukasza Kmity, wiceministra sportu Jacka Osucha, starosty powiatu olkuskiego Bogumiła Sobczyka i reprezentującego Gminę Klucze wójta Norberta Bienia. Hołd legionistom oddali także: posłanka Agnieszka Ścigaj, radny województwa Andrzej Wójcik, przewodniczący rady Gminy Klucze Bogusław Paś i wiceprzewodniczący rady powiatu Kamil Wołek. W składzie delegacji Gminy Klucze byli również: sekretarz gminy Daniel Hickiewicz i dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury Mirosław Macek. Udział w tej skromnej uroczystości wzięli też przedstawiciele Szkoły Podstawowej w Bydlinie, Stowarzyszenia „Otwarci” i ULKS Legion Bydlin. Wartę honorową przy pomniku legionistów wystawili żołnierze

Wojska Polskiego. Towarzyszyli im członkowie grupy rekonstrukcji historycznej w mundurach legionowych.

Uroczystości zorganizowaliśmy w tym roku w skromnej oprawie i z zachowaniem reżimu sanitarnego. Mam jednak nadzieję, że za rok odbędą się one z udziałem młodzieży, mieszkańców gminy i okolicznych miejscowości. Dziękuję za objęcie patronatem honorowym Święta Niepodległości w Bydlinie Wojewodzie Małopolskiemu Łukaszowi Kmicie – mówi wójt Norbert Bień, dziękując przy tej okazji wszystkim, którzy uczestniczyli uroczystości.

(RJ)

Fot. MUW

Bydlin, Krzywopłoty, Załęże – w listopadzie 1914 roku legioniści stoczyli tu bitwę

106 lat temu w w Bydlinie, Załężu i pod Krzywopłotami rozegrała się bitwa, która była ważnym wydarzeniem w walkach na froncie wschodnim I Wojny Światowej. W dniach 16–19 listopada 1914 roku stanęły po przeciwnych stronach wojska Austro–Węgier (w skład których wchodziły Legiony Józefa Piłsudskiego) oraz wojska Cesarstwa Rosyjskiego. Przypominamy te historyczne wydarzenia.

Oddziały legionowe, pozostające w strukturach austriackiego pospolitego ruszenia (oryg. Landsturm), zajęły centralne miejsce pomiędzy oddziałami austriackimi. Legiony polskie składały się z pięciu batalionów i wchodziły w skład 46 dywizji piechoty austriackiego I korpusu, dowodzonego przez gen. Viktora Dankla – pisze dr Krzysztof Wielgus, autor artykułów i książek na temat historii fortyfikacji i zasad konserwacji zabytków architektury obronnej (dr Wielgus prowadził nadzór konserwatorski nad rekonstrukcją okopów z 1914 r. w Bydlinie).

W okolicy Krzywopłot znalazły się wówczas dwa bataliony piechoty – IV i VI – pod dowództwem mjr. Mieczysława Rysia–Trojanowskiego oraz dwie baterie artylerii pod dowództwem kpt. Ottokara Brzoza Brzeziny. Mjr Trojanowski dowodził całościowo oboma batalionami, natomiast dowódcami poszczególnych batalionów byli: kpt. Tadeusz Wyrwa–Furgalski (IV batalion) i kpt. Albin Fleszar „Satyr” (VI). Józef Piłsudski w tym czasie, wraz z I, II i V batalionem oraz kawalerią I Pułku Legionów Polskich rozpoczynał marsz na Kraków, podejmując ze względów politycznych to wielkie ryzyko samodzielnego przedzierania się w „korytarzu” między wycofującymi się wojskami austro–węgierskimi a nacierającymi rosyjskimi. Przyjmuje się, że w okolicy Krzywopłot i Bydlina w listopadzie 1914 roku było około 1400 legionistów. Otrzymali oni rozkaz obrony kilometrycznego odcinka frontu położonego na wschód od Krzywopłot, między wzgórzem św. Krzyż a lasem Zawadka. Pozycję na wzgórzu zajął IV batalion i przez kilka dni okopywał się tam. Natomiast VI batalion pozostał w odwodzie, w samej wsi Krzywopłoty. Wojska rosyjskie zajęły z kolei pozycje w lasach Smolenia i Domaniewic.

Tak pierwsze dni stacjonowania w Krzywopłotach wspominał ppor. Julian Lucjan Bazgier, oficer Legionów Polskich, w tekście pt. „Chrzest pod Krzywopłotami”, opublikowanym w Tygodniku dla Żołnierzy Polskich „Wiarus”, wydawanym przez Księgarnię Wojskową (zachowana pisownia oryginalna):

Właśnie dzielono się ładunkami, gdy usłyszeliśmy świst, a potem huk. To Moskale zaczęli ostrzeliwać wieś Krzywopłoty granatami.

Gdy tylko pierwsze granaty wybuchły, tabory austriackie, stojące we wsi, zaczęły zjeżdżać na łeb na szyję, uciekając w naszą stronę. Wkrótce we wsi pozostała ludność cywilna, z płaczem i krzykiem ładująca swój dobytek na wozy i uwożąc go w stronę Kwaśniowa. Moskale puścili jeszcze parę granatów i dalszej strzelaniny na razie zaniechali. Nasz pluton został wyznaczony jako pogotowie. Naładowaliśmy

karabiny, ustawiliśmy je w kozły w pewnym oddaleniu od ziemianki i wystawiliśmy jedną wartę, pokładaliśmy się obok kozłów na ziemi. Zaczęło zmierzchać. Moskale znowu poczęli ostrzeliwać Krzywopłoty; jeden granat trafił w stodołę, która momentalnie stanęła w ogniu. Zaraz też zaczęły się zajmować i sąsiednie chałupy i wkrótce obozowisko nasze było oświetlone krwawą łuną pożaru. Patrzyliśmy w milczeniu, zdobywając się na ciche ledwie uwagi, na palącą się wieś, w którą od czasu do czasu waliły moskiewskie granaty. Groza straszliwej wojny zajaśniała nam z bliska po raz pierwszy w oczy, rozpalając nam dusze żądzą odwetu za tę piękną wieś, niszczoną ogniem i żelazem.

Armaty VI batalionu dały o sobie znać 16 listopada. Rozpoczęła się walka artyleryjska. Na ostrzeliwanie przez Rosjan polskie oddziały odpowiadały ogniem ze wzgórza św. Krzyż. Następnego dnia, 17 listopada, żołnierze obu polskich batalionów zdobyli w krwawej walce Załęże, jednak niepoparci przez Austriaków otrzymali rozkaz wycofania się na poprzednie pozycje (podczas natarcia ranny zostaje m.in. mjr. Ryś–Trojanowski). Następnego dnia cały VI batalion z ciężkimi własnymi stratami dociera pod Załęże, jednak tym razem jego natarcie zostaje wstrzymane potężnym ogniem karabinów maszynowych i artylerii Rosjan. Zginął wtedy por. Stanisław Paderewski, przyrodni brat wielkiego pianisty i męża stanu Ignacego Paderewskiego. Dopiero 19 listopada IV batalion wsparty artylerią wyprowadził z pozycji na wzgórzu zamkowym (św. Krzyż) kontruderzenie i odparł Rosjan.

To krwawe starcie, które przeszło do historii jako Bitwa pod Krzywopłotami, należy do największych w historii I Brygady. O jej dużym znaczeniu mówi się przede wszystkim ze względu na powstrzymanie Rosjan przed zajęciem dalszych ziem (Śląska). Przez Józefa Piłsudskiego bitwa nazwana została „Krzywopłockimi legionowymi Termopilami”.

Największe straty poniósł w tej bitwie VI batalion, którym dowodził mjr Albin Satyr–Fleszar. To był jeden z pierwszych i bardzo krwawych bojów dla młodych, niedoświadczonych żołnierzy w legionowych mundurach...

W miejscu, w którym pochowano 46 poległych legionistów, na cmentarzu w Bydlinie po zakończeniu wojny (w latach 20. ub. wieku) stanął okazały kamienny krzyż. Bitwa pod Krzywopłotami została upamiętniona w tamtych latach nie tylko w formie tego pomnika. Nazwa bitwy została także wykuta na tablicy na Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie, w 1925 roku. Po II wojnie światowej, z powodów politycznych tablica została zdjęta. Na miejsce wróciła w 1990 roku, po zmianie ustroju i upadku PRL–u.

Rafał Jaworski

Tekst w oparciu o źródła: polskazbrojna.pl, wsiecihistorii.pl, tygodnik WIARUS (Warszawa, 8 września 1919), materiały dr. inż. arch. Krzysztofa Wielgusa, nadzorującego konserwatorsko realizację projektu „Pole bitwy pod Krzywopłotami”.

Rowerowa trasa po miejscach Wielkiej Wojny na Jurze 1914 r.

Kluczeńska Grupa Rowerowa, która działa przy Oddziale PTTK w Kluczach, postanowiła przejechać własną trasę „Poległych w Wielkiej Wojnie na Jurze”, odwiedzając po drodze cmentarze z miejscami pochówku żołnierzy poległych w I wojnie światowej. Trasę tę grupa rozłożyła na etapy. Dwa z nich przejechała w niedzielę 8 listopada oraz w Narodowe Święto Niepodległości (11 listopada). W kolejny weekend rowerzyści zaliczyli trzeci etap trasy.

Wszyscy słyszeli o bitwie pod Krzywopłotami, Bydlinem i Załężem w dniach 17–19 listopada 1914 r., ale już zapewne niewielu wie, że równolegle, 17 listopada 1914, rozgrywała się bitwa pod Gołaczewami, a dzień później pod Chełmem, która związała doborowe jednostki Moskali, a tym samym, nie wzmocniły one siły ataku wojsk rosyjskich na odcinku frontu pod Krzywopłotami i Bydlinem, co niewątpliwie pomogło legionistom – pisze w relacji z trasy Janusz Działowicz, członek Kluczewskiej Grupy Rowerowej i uczestnik przejazdu. – 16 listopada 1914 r. w okolicy Jangrota i w lesie na południe od Gołaczew (Zadroże) bój stoczyły oddziały węgierskiej 37 Dywizji Piechoty Honweidu z nadchodzącymi ze wschodu oddziałami Rosjan. Nazajutrz do natarcia ruszyła 5 Dywizja Piechoty, w skład której wchodził 13 Pułk Piechoty zwany „Krakowskie Dzieci”. „Trzynastacy”

otrzymali za zadanie zdobycia wsi Gołaczewy, a później wsi Chełm. Po bitwie okazało się, że straty w ludziach były ogromne.

Właśnie miejsca związane z wymienionymi rejonami działań militarnych odwiedzili członkowie Kluczewskiej Grupy Rowerowej. Na trasie znalazły się m.in. cmentarze w Zadrożu, Jangrocie-Cieplicach, Kalisiu-Ogonowie, Bydlinie, a także kapliczka w Borach Kwaśniowskich (Wymysłów).

Opieka nad grobami jednym z zadań Kluczewskiego Oddziału PTTK

Oddział PTTK im. Zbigniewa Czapnika w Kluczach opiekuje się stale dwoma cmentarzami polowymi. Na podstawie porozumienia zawartego z Nadleśnictwem Olkusz członkowie PTTK pielęgnują groby na miejscu pochówku Powstańców Styczniowych, którzy polegli w bitwie pod Gołczowicami w 1863 roku. PTTK ma także pod opieką wojenny cmentarz leśny w Kluczach-Osadzie, gdzie pochowani zostali polegli w pierwszej wojnie światowej żołnierze austriaccy i rosyjscy. Na zdjęciu: Porządkowanie cmentarza Powstańców Styczniowych w lesie pod Godawicą.

Juniorzy „Przemszy” Klucze awansowali do I ligi okręgowej!

Podopieczni trenera Jarosława Raka – Juniorzy Starsi (z roczników 2002/2003) „Przemszy” Klucze – awansowali do I ligi okręgowej! To kolejny tak duży sukces w historii klubu, tym większy, że w drużynie grają zawodnicy przeważnie z młodszego rocznika (2003, 2004 i 2005), w dodatku zdecydowana większość tworzących tę drużynę to piłkarze będący mieszkańcami naszej gminy (jedynie trójka zawodników jest spoza gminy Klucze).

Równy rok temu moja drużyna wygrała rozgrywki Juniora Młodszego w Podokręgu Olkusz i awansowała do II ligi krakowskiej. Tam, występując jako beniaminek w rozgrywkach Juniora Starszego, okazała się najlepszym zespołem i uzyskała awans do I ligi, co uważam za ogromny sukces dla całego klubu – mówi Jarosław Rak, trener młodych piłkarzy. – Jestem dumny z moich chłopaków, którzy swoją ciężką pracą, determinacją i poważnym podejściem do treningów w pełni zasłużyli na ten sukces!

Oto skład drużyny juniorskiej:

Stanisław Trepka – Cieślin (2003), **Patryk Grzegorzczak** – Cieślin (2004), **Jan Probiez** – Bogucin Duży (2005), **Tomasz Janda** – Chechło (2003), **Dawid Nowak** – Chechło (2002), **Oliwier Piątek** – Chechło (2004), **Filip Rydzik** – Kolbark (2004), **Gabriel Polak** – Kwaśniów Dolny (2004), **Damian Pańczyk** – Jarosławiec (2003), **Piotr Brzeziński** – Jarosławiec (2004), **Szymon Sosnowski** – Ryczówek (2004), **Filip Haberka** – Ryczówek (2004), **Wiktor Sadowski** – Ryczówek (2004),

Mikołaj Plutka – Ryczówek (2005), **Jakub Bierlet** – Przeginia (2003), **Dominik Sambor** – Olkusz (2004), **Bartosz Bryniak** – Olkusz (2004), **Szymon Gruszczyński** – Klucze (2003), **Adam Tomsia** – Klucze (2003), **Mateusz Hałabiś** – Klucze (2003), **Patryk Kasprzyk** – Klucze (2003), **Oliwier Rak** – Klucze (2004).

Tabela wyników w sezonie jesiennym 2020 r.:

Przemsza Klucze – Orzeł Bębło 3-1, Jutrzenka Giebułtów – Przemsza Klucze 3-9, Przemsza Klucze – Skalanka Skała 7-2, SMS Kraków – Przemsza Klucze 0-3, Przemsza Klucze – Michałowianka Michałowice 1-0, Piliczanka Pilica – Przemsza Klucze 2-4, Przemsza Klucze – Słomniczanka Słomniki 1-4, KS Niedźwiedź – Przemsza Klucze 0-8, Proszowianka Proszowice – Przemsza Klucze 5-3, Przemsza Klucze – Pogoń Miechów 3-0

NAJLEPSI STRZELCY: PIĄTEK – 8 bramek, NOWAK – 7, PAŃCZYK, KASPRZYK – 6, RAK – 5, SAMBOR – 3, HAŁABIŚ – 2, JANDA, GRZEGORCZYK, BRZEZIŃSKI, PLUTKA, HABERKA – 1

Sukcesy zapaśników z klubu „Hardzi”

Reprezentantka klubu zapaśniczego „Hardzi” Jarosławiec, uczennica Szkoły Podstawowej w Jarosławcu, Kinga Januszek, zdobyła srebrny medal na Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w zapasach, które odbyły się 14 listopada w Krakowie. Nieźle spisali się też jej koledzy, Jakub Bujakiewicz i Maksymilian Wójcik, którzy wywalczyli brązowe medale w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w stylu klasycznym w Krakowie.

Turniej, w którym startowała Kinga, objęty jest punktacją w systemie współzawodnictwa dzieci i młodzieży prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Obok Mistrzostw Polski jest to najważniejszy start w kalendarzu KS „Hardzi”. Kinga walczyła

w kategorii do 46 kg, a w drodze do finału wygrywała swoje pojedynki bardzo pewnie, przed czasem, dzięki przewadze technicznej – informuje klub.

Z kolei 23 listopada młodziecy z klubu zapaśniczego „Hardzi” rywalizowali w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w stylu klasycznym w Krakowie. W mistrzostwach

klub reprezentowali: Michał Tomsia, Eryk Warwas, Jakub Bujakiewicz i Maksymilian Wójcik.

Cała piątka biła się mocno i każdy stanął przed szansą wywalczenia brązowego medalu. Jacek, Eryk i Michał zdobyli piąte, wysokie miejsce w swoich kategoriach wagowych, natomiast Jakub i Maks wyszli zwycięsko ze swoich walk o brąz – relacjonuje klub.

PRZYRODNICY I INSTYTUCJE OCHRONY ŚRODOWISKA APELUJĄ: **Nie dokarmiaj ptaków chlebem!**

Chleb, które jest pokarmem dla ludzi, nie jest naturalną dietą ptaków. Pieczywo, zwłaszcza spleśniałe lub suche, powoduje u tych zwierząt poważne problemy z układem pokarmowym. Uwalniany w czasie trawienia kwas chlebowy jest przyczyną biegunek, może wywołać chorobę - kwaśnicę żołądka, a sól zawarta w chlebie zaburza gospodarkę wodną organizmu, co może prowadzić do śmierci ptaka - apelowała już w ubiegłym roku w swoim komunikacie Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach. Wobec sygnałów naszych mieszkańców, przypominamy o tych ważnych wytycznych. Jeśli chcemy rzeczywiście pomagać ptakom - róbmy to z rozsądkiem, tak, by pomóc im przetrwać zimę, a nie zaszkodzić.

Zimowanie w miastach i wsiach przynosi ptakom wiele korzyści, ale pociąga również za sobą również wiele niebezpieczeństw. Aby je ograniczyć, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska przygotowała podpowiedzi dla osób, które chcą pomóc ptakom w sposób odpowiedzialny i dla nich bezpieczny. Oto najważniejsze z „przykazań” racjonalnego karmienia ptaków.

Nie karm ptaków w okresie od wiosny do jesieni.

Dokarmianie łabędzi wtedy, gdy jest ciepło powoduje utratę instynktu wędrowki, co ma szczególne znaczenie jesienią, kiedy gromadzące się przed odlotem w większe grupy ptaki po dłuższym dokarmianiu decydują się pozostać przy stałym źródle pokarmu. Zimą zaskoczone nagłymi mrozami (kiedy mniej jest spacerujących i maleją możliwości na zdobycie pokarmu) skazane są na śmierć i zdarza się, że zamarzają w lodzie.

Karm ptaki zimą – kiedy gruba pokrywa śnieżna i mrozy utrudniają ptakom samodzielne zdobywanie pokarmu.

Jeśli już zdecydujesz się dokarmiać ptaki zimą, warto być czyniły to regularnie, również w większe mrozy i przy gorszej pogodzie.

Unikaj karmienia ptaków chlebem.

Popularnym gatunkiem ptaków, który często zimuje u nas, są łabędzie. To roślinożercy, a ich naturalną dietą jest przede wszystkim roślinność podwodna. Należy dokarmiać je pokrojonymi surowymi lub gotowanymi (bez soli) warzywami (rozdrobnionymi!), otrębami, ziarnami kukurydzy. Dlaczego nie należy podawać ptakom chleba? Ponieważ w czasie trawienia wytwarza się kwas chlebowy, który zakwasza układ pokarmowy ptaka, prowadząc do biegunek, a także poważnej choroby - kwaśnicy żołądka. Sól zawarta w chlebie zaburza gospodarkę wodną organizmu, co może prowadzić do śmierci ptaka.

Nie karm ptaków starym i zepsutym pieczywem (ani też paluszkami czy chipsami)

Zeschnięte i spleśniałe pieczywo może prowadzić do chorób układu pokarmowego, a nawet do śmierci ptaków. Paluszki czy chipsy to żywność wysoko przetworzona, zawiera duże ilości soli i substancji, które często są niezdrowe nie tylko dla ptaków, ale również dla ludzi.

Wszystkim, którzy chcą mądrze pomagać ptakom, proponujemy także PORADNIK, który na swojej stronie internetowej publikuje Fundacja DZIUPLA INICJATYW PRZYRODNICZYCH www.dziupla.org. Znajduje się w nim wiele cennych wskazówek, które przybliżają zasady prawidłowego dokarmiania ptaków (a także wieszania budek lęgowych).

PIECZYWO NIE JEST
MOIM NATURALNYM
POKARMEM. ZJADAM JE,
ALE POTEM CHORUJĘ.

ZWIERZĘTA TO NIE ŚMIETNIK
NIE KRZYWDŹ. PROSZĘ

MIASTO
JEST
NASZE

Realizacja:
Karolina Majchrzak (KOl Kolektywne)
• Bartek Kozłowski (Trener pawów)

KOŚCI KURCZAKA
TAK PIĘKNIE PACHNĄ.
ALE RANIĄ MI
PRZĘŁYK, ŻOŁĄDEK
I JELITA.
TO BARDZO BOLI.

ZWIERZĘTA TO NIE ŚMIETNIK
NIE KRZYWDŹ. PROSZĘ

MIASTO
JEST
NASZE

Realizacja:
Karolina Majchrzak (KOl Kolektywne)
• Bartek Kozłowski (Trener pawów)

Bardzo czytelny przekaz opublikowało warszawskie Stowarzyszenie Miasto Jest Nasze, podczas akcji, której hasło brzmi: **ZWIERZĘTA TO NIE ŚMIETNIK!** Dotyczy on na przykład problemu starego jedzenia wyrzucanego na trawniki. Ludzie czynią to w dobrej wierze, nie mając świadomości, że mogą wyrządzić krzywdę zwierzętom.

Podsumowanie projektu „Wszyscy razem walczymy z koronawirusem”

Stowarzyszenie „Wszyscy Razem w Bogucinie Dużym” podsumowało projekt o nazwie „Wszyscy razem walczymy z koronawirusem”. Głównym celem projektu była organizacja warsztatów krawieckich (szycia maseczek) z instruktorem dla mieszkańców oraz wsparcie seniorów i ochrona zdrowia mieszkańców w sytuacji pandemii.

Podczas warsztatów przygotowano maseczki dla seniorów, a wolontariusze oraz członkowie stowarzyszenia zadbali o to, aby każdy senior otrzymał przygotowany pakiet – informują organizatorzy.

Pakiet składał się z płynu do dezynfekcji w buteleczce z atomizerem, rękawiczek ochronnych, maseczki uszytej

przez uczestników warsztatów oraz ulotki przedstawiającej informację, jak zachować się, aby uniknąć zakażenia. Pakiet opatrzony był etykietą promującą projekt, zawierającą logo Stowarzyszenia, ośrodka Działaj Lokalnie oraz Stowarzyszenia FOK. W trosce o dobro pozostałych mieszkańców na bieżąco dezynfekowano miejsca najczęściej uczęszczane.

Uczestnicy brali aktywnie udział w warsztatach i w ten sposób przyczynili się do pomocy innym. Mamy nadzieję, że to wydarzenie rozbudziło w mieszkańcach naszej wsi chęć niesienia wzajemnej pomocy i troski o siebie nawzajem – uważają organizatorzy.

Realizacja projektu zakończyła się 1 października br.

W ramach projektu uszyto maseczki, a także zdezynfekowano miejsca uczęszczane przez mieszkańców.

Spotkanie seniorów

W słoneczny i niezwykle ciepły, wrześniowy dzień, uczestnicy Dziennego Domu Seniora „Pustynna Oaza” w Chechle wraz z personelem, dyrektorem i pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej w Kluczach, pożegnali lato. Impreza odbyła się na świeżym powietrzu. Pomimo pewnych ograniczeń, w postaci maseczek na twarzach, każdy mógł posmakować pysznych pieczonych ziemniaków, żurku i smakołyków, przygotowanych przez Spółdzielnię Socjalną OPOKA. Najbardziej wzruszającym momentem była możliwość spotkania się ze wszystkimi, gdyż z powodu epidemii uczestnicy podzieleni zostali na grupy i utracili przez to możliwość bezpośredniego kontaktu z pozostałymi. Rozmów, opowieści i uśmiechów nie było końca. Pięknym akcentem był śpiew pań i panów, przy wtórze akordeonu ówczesnego dyrektora OPS w Kluczach. Niezwykle radosny nastrój udzielił się każdemu, a impreza zakończyła się zaplanowaniem powitania wiosny, równie smacznym jedzeniem i piękną muzyką. Oby do wiosny!

Aleksandra Majewska, Karolina Stodowy

Nowa strona internetowa ZSP w Kwaśniewie Dolnym

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kwaśniewie Dolnym ma nową stronę internetową, umiejscowioną pod nowym adresem. Strona jest bardzo funkcjonalna i dostosowana do korzystania z niej przez osoby z niepełnosprawnościami. Po wejściu na adres zspkwasniow.pl możemy przejść do aktualności i informacji dwóch placówek ZSP – szkoły podstawowej lub przedszkola. Zapraszamy!

I miejsce w ogólnopolskim konkursie plastycznym

Zuzanna Grabowska, uczestniczka zajęć w pracowni ceramicznej w Gminnym Ośrodku Kultury w Kluczach, to zwyciężczyni Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego zatytułowanego „Zamki i pałace w Polsce”. Zuzanna już w maju została powiadomiona o przyznaniu jej tego zaszczytnego miejsca, jednak z uwagi na sytuację epidemiczną, dyplom i nagrodę od organizatorów konkursu otrzymała pod koniec listopada. Nagrodzoną pracę Zuzanna Grabowska wykonała pod kierunkiem Anny Płacheckiej-Śniadach, instruktora pracowni ceramicznej w GOK Klucze.

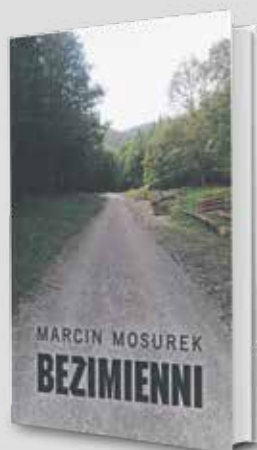
Do Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego pt. „Zamki i pałace w Polsce”, zorganizowanego przez Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Będzinie, zgłoszono ogółem 833 prace plastyczne wykonane w różnych technikach plastycznych. W maju jury w składzie: Karol Wiącek – artysta plastyk, Dariusz Kostecki – artysta plastyk, Agnieszka Prusowska-Mikołajczak – artysta plastyk, dokonało niezwykle trudnego wyboru prac, które następnie zostały nagrodzone i wyróżnione w trzech kategoriach wiekowych, a także prac zakwalifikowanych do wystawy pokonkursowej. W kategorii II jury zakwalifikowało ogółem 530 prac, a I miejsce otrzymała Zuzanna Grabowska. SERDECZNIE GRATULUJEMY!

Inf. GOK Klucze

Tomik poezji w GBP

Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczach, w ramach własnej działalności wydawniczej, zaprezentowała na swojej stronie internetowej oraz na profilu facebook tomik poezji Marcina Mosurka, zatytułowany „Bezimienni”. Promocja tego wydania zaplanowana została na pierwszą połowę grudnia br., jednak z uwagi na sytuację epidemiczną, zostało to na razie zawieszone i prezentacja zbioru poezji odbyła się wyłącznie internetowo. Z nowego tomiku przedstawiamy wybrany wiersz Marcina Mosurka, zatytułowany „Zakochani – Bezimienni”.

ZAKOCHANI - BEZIMIENNI

Spotkało się dwoje ludzi
Całkiem od siebie odmiennych
Przypadek, że się spotkali
W tym tłumie bezimiennych

Jedyne co ich łączyło
To, że wszystko ich dzieli
Różnica była ich siłą
Szkoda, że nie wiedzieli...

Byli jak połówki jabłka
Na jednym talerzyku
Zaledwie o centymetry
Lecz dla nich to zbyt daleko

Zabrakło im odwagi
By z połówek zrobić jedno
Uczucia wciąż w nich płonęły
Chociaż myśleli, że zbledną

I tak stoją ci ludzie
Całkiem od siebie odmienni
I chociaż siebie kochają
Jak inni są bezimienni...

Zabawa przez naukę

Projekt „Zabawa przez naukę” zrealizowany przez grupę nieformalną „Takie Panie” był przedsięwzięciem zmieniającym obraz edukacji, łączącym zabawę i naukę, dającym dzieciom możliwość samodzielnego poszukiwania odpowiedzi na nurtujące je pytania.

Od czerwca do końca września 2020 r. Dom Kultury „Papiernik” w Kluczach był miejscem, gdzie najmłodsi realizowali swoje pasje: konstruktorskie, architektoniczne, fotograficzno-filmowe, matematyczne, chemiczne i przyrodnicze. Takie zajęcia przyczyniły się do zaspokajania ciekawości młodych ludzi, inspirowania i odkrywania nowych obszarów zainteresowań, a zabawa była jedną z najważniejszych aktywności i wspaniałą okazją do przyswajania wiedzy z różnych dziedzin. Dzięki swobodzie w wyrażaniu emocji i myśli dzieci przekazywały swoje wyobrażenia o otaczającym je świecie, rozwijały umiejętności poznawcze i relacje międzyludzkie.

Zaproponowane dzieciom warsztaty rozwijały kreatywność, zdolności manualne, spostrzegawczość i myślenie logiczne, uczyły wytrwałości i współpracy z innymi uczestnikami. Warsztaty architektoniczno-konstruktorskie dały dzieciom swobodę działania, ucząc wycucia kompozycji i ładu przestrzennego. Poprzez zabawę i wykonywane zadania manualne uczestnicy zajęć poznali różne style architektoniczne, budowle i detale, a dzięki wykonywanym zadaniom mogli się dowiedzieć na czym polega praca architekta, konstruktora i projektanta wewnątrz.

Podczas pierwszych warsztatów chemicznych dzieci poznały liczne ciekawostki chemiczne (m.in. sztuczki balonowe, wybuchającą piankę, suchy lód), a podczas kolejnych – światło i kolory, dlatego wykonywały eksperymenty z tym związane (laser, światła ultrafioletowe).

Na warsztatach fotograficzno-filmowych uczestnicy poznali m.in. różne aparaty fotograficzne i kamery filmowe od najstarszych do współczesnych, tryby fotografowania, ekspozycję, kompozycję obrazu. Z kolei na warsztatach matematycznych dzieci dowiedziały się, że matematyka jest wszędzie i jest niezbędna w życiu codziennym, a podczas spotkań odkrywały ją

na nowo, poznając ciekawostki ze świata matematyki, m.in. złotą spiralę Fibonacciego, która występuje w większości kształtów muszli ślimaków i ostryg, czy też jedenastościenną bryłę zwaną K-DRONEM. Zainteresowała ich również starożytna chińska układanka zwana tangramem. Dzieci układały obrazki – figury według przygotowanego wzorca, doskonale się przy tym bawiąc.

Podczas warsztatów przyrodniczych uczestnicy przenieśli się w tajemnicze zakątki lasu, ucząc się rozpoznawania drzew oraz w piękny świat roślin i ziół, które są wykorzystywane w lekarstwach, kuchni i kosmetyce. Natomiast na zajęciach praktycznych wykonywali „leśne domki” – kompozycje roślinne w słoikach, pachnidełka do kąpieli i zapachowe woreczki – paczuszki doskonałe na spokojny sen lub do szafy z ubraniami. Na zajęciach dzieci poznawały ekologiczny świat przyrody, uczyły się czym jest tzw. „złoto ogrodnika” rozmawiały również o segregowaniu odpadów. W dzisiejszych czasach rozwijanie ekologicznej świadomości u dzieci poprzez organizowanie zajęć przyrodniczych jest bardzo ważne, a połączenie zabawy i nauki – jak najbardziej trafione.

Trudno szczegółowo opisać zrealizowane warsztaty. To trzeba po prostu przeżyć... Jedno jest pewne – wszystkie zajęcia bardzo się dzieciom podobały i w przyszłości chciałyby znowu uczestniczyć w podobnych działaniach.

„Takie Panie”

Projekt „Zabawa przez naukę” współfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020. Projekt jest współfinansowany ze środków Miasta Krakowa, Powiatu Oświęcimskiego, Powiatu Krakowskiego, Powiatu Myślenickiego i Gminy Klucze. Partnerem projektu jest Województwo Małopolskie.

**Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością
Intelektualną Koło w Wolbromiu**

Placówka Wsparcia Dziennego Dzieci i Młodzieży Otwarte Drzwi

NR PROJEKTU: RPMP.09.02.01-12-0377/17

KTO MOŻE WZIĄĆ UDZIAŁ?

Dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną
od 2,5 do 18 roku życia
z powiatu olkuskiego

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Centrum Wsparcia i Terapii Osób Niepełnosprawnych
i Ich Rodzin w Kluczach
Klucze - Osada 15, 32-310 Klucze

CO OFERUJEMY?

BEZPŁATNE ZAJĘCIA od poniedziałku do piątku
w godz. 14.00 - 20.00 oraz w soboty 9.00-15.00

- opieka i wychowanie
- pomoc w nauce
- grupowe zajęcia plastyczno-manualne
- sportowo-ruchowe,
- sesje w Sali Doświadczania Świata,
- sesje w sali do haloterapii (Grota Solna),
- zajęcia z zakresu muzykoterapii,
- zajęcia oparte na stymulacji sensorycznej,
- zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe,
- zajęcia o charakterze terapeutycznym,
- kompensacyjnym, psychokorekcyjnym,
- psychoprophylaktycznym
- zajęcia indywidualne z logopedą, psychologiem
i fizjoterapeutą
- wsparcie rodzin m.in. konsultacje i poradnictwo
specjalistyczne
- pomoc prawna.

**ZAPEWNIAMY BEZPŁATNY DOJAZD ORAZ POSIŁEK
SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI I ZAPISZ SVOJE DZIECKO
ZAPISY DO KOŃCA GRUDNIA 2020**

Regulamin dostępny na stronie
<http://psoni-wolbrom.pl/cwit.html>
Informacja o projekcie
Szczepan Zięba
nr tel 505 156 072
sz.zieba@psoni-wolbrom.pl
PSONI Koło w Wolbromiu

